

Nr 163.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för förste statsmeteorologen V. F. V. Lindholm att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna viss tjänstgöring; given Stockholms slott den 28 februari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernädigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

J. B. Johansson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Johansson anför:

Efter därom av härvarande schweiziske minister på uppdrag av hans regering framställd begäran överlämnade utrikesdepartementet med skriftelse den 20 maj 1926 en till jordbruksdepartementet ställd ansökan från »Institut de physiologie des altitudes et d'études contre la tuberculose» i Davos med hemställen, att förste statsmeteorologen vid statens meteorogisk-hydrografiska anstalt, filosofie doktorn Vilhelm Ferdinand Valdemar Lindholm måtte beredas tjänstledighet från sin befattning vid anstalten under en tid av fem år från och med den 1 oktober 1926 för att sättas i tillfälle att mottaga uppdrag såsom föreståndare för det under

nämnda instituts ledning stående fysikalisk-meteorologiska observatoriet i Davos. Sedan remissutlåtanden i ärendet avgivits av vederbörande myndigheter, beviljade Kungl. Maj:t den 30 juli 1926 Lindholm för fullgörande av nämnda uppdrag tjänstledighet från hans förste statsmeteorologbefattning under ett år från och med den 1 oktober 1926 samt förordnade, att Lindholm skulle under ledigheten avstå hela den med hans tjänst vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt förenade avlöningen. Den sålunda medgivna tjänstledigheten har därefter genom Kungl. Maj:ts beslut den 17 september 1927 och den 12 oktober 1928 på samma villkor utsträckts till och med den 30 september 1929.

I skrivelse den 18 oktober 1929 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* hemställt, att Lindholm måtte för uppflyttning i löneklass i nuvarande och framtida befattningar erhålla rätt att tillgodoräkna sig förberörda tjänstgöring såsom föreståndare för det fysikalisk-meteorologiska observatoriet i Davos. Som stöd härför anför styrelsen att, enligt vad som framginge av bifogad skrivelse från chefen för Schweiz meteorologiska centralanstalt, Lindholm bestritt nämnda tjänstgöring på ett synnerligen förtjänstfullt sätt samt att tjänstgöringen ur det allmännas synpunkt torde hava varit fullt jämförbar med hans tjänstgöring vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Det syntes därför vara med rätt och billighet förenat, att Lindholm finge tillgodoräkna sig tjänstgöringen för uppflyttning i löneklass.

Till följd av remiss hava utlåtanden i ärendet avgivits den 9 november 1929 av statskontoret samt den 1 februari 1930 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

Statskontoret anför:

Styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt hade i förevarande framställning anhållit, att Lindholm i och för uppflyttning i löneklass i nuvarande och framtida befattningar erhåller rättighet att tillgodoräkna sig sin tjänstgöring såsom föreståndare för det fysikalisk-meteorologiska observatoriet i Davos under tiden 1 oktober 1926—30 september 1929. Då det icke torde kunna ifrågakomma, att befattningshavare förklarades berättigad att för placering i löneklass i de befattningar, han i en framtid kunde komma att innehåva, tillgodoräkna viss tjänstgöring, inskränkte statskontoret sitt yttrande till frågan, huruvida Lindholm borde erhålla rätt att i egenskap av förste statsmeteorolog tillgodoräkna här ifrågavarande tjänstgöring. Härvid skulle tillämpas bestämmelserna i 10 § 3 mom. a) av allmänna avlöningsreglementet, i vilket moment stadgades, att såsom villkor för tjänstemans uppflyttning i högre löneklass gällde, att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordrades för vinnande av uppflyttning, skulle hava bestritt sin egen eller på grund av förordnanden annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke skulle föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring. Lindholm hade den 1 januari 1919 befordrats till förste statsmeteorolog och skulle då, därest avlöningsreglementet varit tillämpligt, hava placerats i den lägsta löneklassen, den 24:e, i 24:e lönegraden. Han placerades sedermera den 1 ja-

nuari 1922 i 25:e löneklassen och uppflyttades den 1 januari 1925 i 26:e löneklassen samt skulle den 1 januari 1928 hava uppflyttats i 27:e löneklassen, men, då han på grund av tjänstledighet för den tjänstgöring i Schweiz, varom här vore fråga, icke tjänstgjort fyra femtedelar av tiden 1 januari 1925—31 december 1927, hade sådan uppflyttning icke ägt rum. Tidigast under andra kvartalet 1930 komme han att uppfylla de i 10 § 3 mom. a) av avlöningsreglementet angivna villkor, och han skulle därför först den 1 juli 1930 kunna författningsenligt erhålla uppflyttning i löneklass. Då han varit tjänstledig mot avstående av samtliga lönetörmaner 1 oktober 1926—30 september 1929, kunde ett medgivande för honom att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna ifrågavarande tjänstgöring medföra förbättrade avlöningsförmåner endast under tiden 1 oktober 1929—30 juni 1930, eller 9 månader.

I detta sammanhang ville statskontoret erinra, att beträffande befattningshavare i utrikesdepartementet, rörande vilka befattningshavare det tillkomme Kungl. Maj:t att fatta beslut om uppflyttning i löneklass, tjänstgöring vid nationernas förbund, internationella skiljedomstolen i Haag eller de blandade domstolarna i Egypten ansetts såsom offentligt uppdrag, varför dylik tjänstgöring enligt föreskrifterna i 10 § av förberörda avlöningsreglemente tillgodoräknats vederbörande för uppflyttning i löneklass.

I fråga om befattningshavare vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt tillkomme det jämlikt föreskrift i § 4 av kungörelsen den 2 december 1921 (nr 685) chefen för anstalten att fatta beslut om uppflyttning i löneklass. Bemälda chef hade emellertid ej ansett, att den av Lindholm i Schweiz fullgjorda tjänstgöringen vore att betrakta såsom offentligt uppdrag och, såsom framginge av det ovan anförda, delade statskontoret denna anstaltschefens uppfattning. Då emellertid allmänna avlöningsreglementet blivit beslutat med riksdagen, torde Kungl. Maj:t ej utan riksdagens hörande vilja medgiva dispens från bestämmelserna i 10 § av samma reglemente.

Sä vitt statskontoret hade sig bekant, hade fråga om dispens från nyssberörda bestämmelser icke i något fall varit underställd riksdagens prövning. Däremot hade riksdagen i anledning av väckta motioner medgivit dispens från motsvarande bestämmelser i avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat vid armén och marinen. Statskontoret syftade härvid på riksdagens skrivelse den 2 maj 1924, nr 121, och den 25 maj 1925, nr 222, enligt vilka riksdagen medgivit, dels att den personal tillhörande flottan, som deltagit i yachten Fidräs världsomsegling, finge för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna viss tidsperiod, dels ock att de officerare och underofficerare, vilka fullgjort uppdrag att organisera Persiens gendarmeri och vilka vore på aktiv stat vid svenska armén, finge tillgodoräkna den tid de med vederbörandes tillstånd på grund av ifrågavarande uppdrag såsom lönlösa kvarstätt i respektive regementen eller kårer. I angivna utlåtanden över hos Kungl. Maj:t tidigare gjorda framställningar om tillgodoräkning av den tid, beträffande vilken riksdagen sedermera, såsom nyss berörts, ansåg sig böra lämna medgivande om tillgodoräkning, hade statskontoret avstyrkt bifall till de gjorda framställningarna, vilka ej heller föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Beträffande den nu ifrågavarande framställningen syntes det statskontoret knappast föreligga tillräckliga skäl för att i frågan avlåta proposition till riksdagen.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i sitt utlåtande icke velat förneka, att vissa skäl kunna anföras för ett bifall till styrelsens för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt förevarande framställning. Såsom statskontoret i sitt utlåtande i ärendet erinrat, torde emellertid, framhåller nämnden vidare, Kungl. Maj:t ej vilja utan riksdagens hörande medgiva dispens från de i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen, 10 § 3 mom., meddelade allmänna villkoren för uppflyttning till högre löneklass. Lönenämnden anser i likhet med nämnda ämbetsverk, att tillräckliga skäl knappast föreligga för att framställning i ärendet avlåtes till riksdagen.

Departements-
chefen.

Även om Lindholms tjänstgöring vid fysikalisk-meteorologiska observatoriet i Davos icke torde vara att betrakta såsom offentligt uppdrag, varpå skulle kunna grundas anspråk att jämlikt bestämmelserna i 10 § av allmänna avlöningsreglementet tillgodoräkna tjänstgöringen för uppflyttning i löneklass, torde det emellertid få anses ostridigt, att sagda tjänstgöring, vartill Lindholm utvalts bland framstående forskare på ifrågavarande vetenskapliga område, ur det allmännas synpunkt är fullt jämförbar med Lindholms tjänstgöring vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Jag tvekar fördenskull icke att förorda åtgärd i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag. Jag vill till ytterligare stöd härför framhålla, att Lindholms tjänstgöring i Davos av chefen för Schweiz' meteorologiska centralanstalt vitsordats såsom synnerligen förtjänstfull samt att Lindholm under nämnda tjänstgöring torde hava tillägnat sig erfarenheter och insikter av värde och till gagn i hans tjänst här i landet, varförutom han såsom representant för svensk forskningsverksamhet i sin mån bidragit att göra det svenska namnet känt och uppskattat.

Av statskontoret har erinrats, att riksdagen i tidigare fall medgivit dispens från gällande bestämmelser för uppflyttning i löneklass.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förste statsmeteorologen V. F. V. Lindholm må för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräknas den tid av tre år, han tjänstgjort vid fysikalisk-meteorologiska observatoriet i Davos.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.